

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження порядку надання психіатричної допомоги в
стаціонарних умовах»

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах» (далі – проект акта) розроблено з метою удосконалення організації та забезпечення потреб населення в отриманні послуг з психіатричної допомоги в стаціонарних умовах та забезпечення мультидисциплінарного догляду для дітей та дорослих в рамках реалізації Програми медичних гарантій в закладах охорони здоров'я.

Проект акта розроблено відповідно до частини дев'ятої статті 33, частини одинадцятої статті 352 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про психіатричну допомогу».

Окрім цього, прийняття проекту наказу щодо відповідає положенням Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р, якою передбачено необхідність посилення диференційованості надання допомоги у сфері охорони психічного здоров'я та підвищення чутливості до потреб специфічних суспільних груп та необхідність поліпшення доступності допомоги за рахунок децентралізації та реорганізації процесу надання допомоги в закладах охорони здоров'я на спеціалізованій медичній допомозі на засадах доказової медицини

Також пунктом 9 Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2020 року № 1215 передбачено підвищення рівня надання послуг з охорони психічного здоров'я дітям та підліткам з психічними розладами

Поліпшення показників психічного здоров'я дітей і молоді є пріоритетом для України у період війни і пост-воєнного відновлення. В Україні до половини всіх дітей і підлітків, які відповідають критеріям психічних розладів, отримують субоптимальний рівень лікування (або взагалі не отримують лікування), незважаючи на наявність ефективних методів лікування. Діти зі складними психічними розладами особливо схильні до ризику неадекватного лікування, оскільки оптимальний догляд вимагає координації медичних, освітніх і соціальних служб.

Необхідність прийняття проекту акта обумовлена тим, що надмірна зосередженість допомоги у сфері психічного здоров'я у спеціалізованих закладах охорони здоров'я сприяє стигматизації осіб, що мають психічні розлади та не забезпечує належного рівня мультидисциплінарного підходу до

лікування та реабілітації таких осіб, що потребує удосконалення законодавства з питань надання психіатричної допомоги дітям та дорослим у стаціонарних умовах.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані або врегульовані суперечливо.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

- 1) поліпшення доступності комплексної психіатричної допомоги населенню із забезпечення міжгалузевої співпраці при надання психіатричної допомоги;
- 2) підвищення ефективності надання психіатричної допомоги на засадах доказової медицини та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;
- 3) забезпечення якісною психіатричною допомогою в умовах стаціонару в закладі з надання психіатричної допомоги;
- 4) приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність до вимог законодавства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Збереження ситуації, що існує зараз	Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, описаних у розділі II цього Аналізу регуляторного впливу (далі – Аналіз), не дозволить унормувати питання надання стаціонарної психіатричної допомоги населенню та не вирішить проблеми, що зазначені у розділі I Аналізу та досягнення цілей, передбачених Концепцією розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на

	період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р.
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу	Така альтернатива забезпечить: єдину чітку процедуру надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах для дорослих та дітей; поліпшення доступності комплексної психіатричної допомоги населенню; підвищення ефективності надання психіатричної допомоги на засадах доказової медицини та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я; приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність до вимог законодавства.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Зберігаються суперечності між нормативно-правовими актами і невизначеність у питаннях надання стаціонарної психічної допомоги населенню.
Альтернатива 2	Буде створено чітку процедуру надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах для дорослих та дітей; Підвищено ефективність надання психіатричної допомоги на засадах доказової медицини та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я; приведено підзаконні нормативно-правові акти у відповідність до вимог законодавства.	Відсутні. Прийняття та реалізація регуляторного акта не потребує додаткових видатків з державного та/або місцевих бюджетів.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Альтернативи	Вигоди	Витрати
--------------	--------	---------

Альтернатива 1	Відсутні.	Відсутні. Сьогодні надмірна зосередженість допомоги у сфері психічного здоров'я у спеціалізованих закладах охорони здоров'я сприяє стигматизації осіб, що мають психічні розлади та не забезпечує належного рівня мультидисциплінарного підходу до лікування та реабілітації таких осіб.
Альтернатива 2	Поліпшення доступності комплексної психіатричної допомоги населенню із забезпечення міжгалузевої співпраці при наданні психіатричної допомоги та забезпечення якісною психіатричною допомогою в умовах стаціонару в закладі з надання психіатричної допомоги.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

За даними НСЗУ, кількість суб'єктів господарювання, які уклали договори про медичне обслуговування населення за пакетом «Психіатрична допомога, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами»:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання (одиниць)	-	94	-	-	94
Питома вага групи у загальній	0%	100%	0%	0%	100%

кількості, (відсотків)					
---------------------------	--	--	--	--	--

Альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні.	Відсутні Оскільки буде відсутній визначений єдиний порядок надання стаціонарної психіатричної допомоги населенню, не відбудеться розширення мережі закладів, які будуть надавати таку допомогу, що не забезпечить додаткового фінансування закладам.
Альтернатива 2 Прийняття проекту наказу	Буде визначено чіткі вимоги для надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах для дітей та дорослих. Заклади, які укладуть договори за програмою медичних гарантій відповідно до пакету «психіатрична допомога, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами» зможуть розширити кількість медичних послуг для населення, що сприятиме розвитку їх конкурентоспроможності та забезпечить збільшення фінансування. Збільшення фінансування закладів охорони здоров'я забезпечить покращення умов праці фахівців, а також сприятиме їх професійному розвитку,	Наявні витрати часу та коштів для ознайомлення з проектом акта та організації його виконання 26 622,68 грн.

	відповідно покращить якість надання ними послуг.	
--	--	--

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	
Витрати держави	0,00
Витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва	0,00
Витрати суб'єктів господарювання малого та мікро підприємництва	0,00
Альтернатива 2	
Витрати держави	0,00
Витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва	26 622,68 грн
Витрати суб'єктів господарювання малого та мікро підприємництва	0,00

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності	Бал результативності	Коментарі щодо присвоєння
--------------------------	----------------------	---------------------------

(досягнення цілей під час вирішення проблеми)	(за чотирибальною системою оцінки)	відповідного балу
Альтернатива 1	1	Неприйняття акту не дозволить досягнути поставлений цілей. Проблема прожуватиме існувати.
Альтернатива 2	4	Така альтернатива є найбільш прийнятною та оптимальною, оскільки буде досягнуто цілі державного регулювання щодо впровадження єдиного порядку надання стаціонарної психіатричної допомоги.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	<p><i>Для держави:</i> відсутні. Ситуація залишиться на існуючому рівні.</p> <p><i>Для громадян:</i> відсутні. Ситуація залишиться на існуючому рівні.</p> <p><i>Для суб'єктів господарювання:</i></p>	<p><i>Для держави:</i> суперечності між нормативно-правовими актами призведуть до невизначеності в регулювання питання.</p> <p><i>Для громадян:</i> недоступність та низька якість надання</p>	Вказана альтернатива не забезпечує розв'язання проблеми та досягнення встановлених цілей.

	<p>відсутні. Ситуація залишиться на існуючому рівні.</p>	<p>психіатричної допомоги.</p> <p><i>Для суб'єктів господарювання:</i> відсутність чітких вимог надання психіатричної допомоги в умовах стаціонару, недостатність фінансування таких медичних послуг.</p>	
Альтернатива 2	<p><i>Для держави:</i> створено єдину чітку і зрозумілу процедуру надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах.</p> <p><i>Для громадян:</i> доступність та покращення якості медичних послуг в умовах стаціонару, покращення умов перебування пацієнтів в умовах стаціонару в закладах надання психіатричної допомоги.</p>	<p><i>Для держави:</i> відсутні.</p> <p><i>Для громадян:</i> відсутні.</p> <p><i>Для суб'єктів господарювання:</i> витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новим нормативним документом та організації виконання його вимог 26 622,68 грн.</p>	<p>Ця альтернатива є найбільш оптимальною для держави, громадян та суб'єктів господарювання, оскільки визначить чітку процедуру надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах, забезпечить доступність медичних послуг для населення та покращення умов їх перебування в умовах стаціонару в закладах надання психіатричної допомоги,</p>

	<p>Для суб'єктів господарювання: збільшення фінансування медичних послуг з надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах, покращення умов роботи фахівців.</p>		<p>покращить умови роботи медичних працівників в закладах охорони здоров'я.</p>
--	---	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акту
Альтернатива 1	<p>Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми зазначені у Розділі I Аналізу</p>	Відсутні.
Альтернатива 2	<p>Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки прийняття проєкта наказу дозволить вирішити проблеми, що зазначені у Розділі I Аналізу та дозволить досягти цілі державного регулювання, передбачені у Розділі II Аналізу.</p>	Відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми, є прийняття проєкту наказу.

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування державними органами.

Для впровадження вимог державного регулювання Міністерству охорони здоров'я України необхідно забезпечити інформування про вимоги регуляторного акта шляхом оприлюднення регуляторного акта на своєму офіційному вебсайті.

Суб'єктам господарювання у разі необхідності впровадження вимог регулювання необхідно: ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет), а також очікуються витрати в перший рік дії наказу на організацію виконання його вимог.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Регулювання не передбачає необхідності витрат з боку органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування, тому розрахунки згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводились.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Розрахунок витрат суб'єктів малого (мікро) підприємництва (М-Тест), згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, в межах цього Аналізу регуляторного впливу не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання становить 0%.

Регулювання поширюється на суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, тому розрахунки витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта додаються.

Оцінка виконання вимог регулювання, а саме, вигод і витрат суб'єктів господарювання та держави здійснена в рамках розділу III цього Аналізу (Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії акта

Встановлюється необмежений строк дії цього регуляторного акта.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива у разі зміни правових актів, на вимогах яких базується регуляторний акт.

Термін набрання чинності цього проєкту наказу з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір витрат з державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – додаткових витрат з державного бюджету не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 94.

3. Розмір коштів, які витрачатимуться одним суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – **283,22 грн.**

4. Кількість часу, який буде витрачати суб'єкт господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – близько 7 годин.

5. Кількість укладених договорів з Національною службою охорони здоров'я України за пакетом «Психіатрична допомога, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами».

6. Результативність проєкту наказу буде відслідковуватися шляхом аналізу таких кількісних показників:

кількість суб'єктів господарювання, які будуть забезпечувати надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах;

кількість пацієнтів, які будуть отримувати психіатричну допомогу в стаціонарних умовах;

кількість скарг/звернень від суб'єктів господарювання, пов'язаних із дією регуляторного акта.

7. Рівень поінформованості із основними положеннями проєкту регуляторного акта – високий, оскільки зазначений проєкт акта розміщений на офіційному веб-сайті Міністерства охорони здоров'я України. Після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у засобах масової інформації та розміщений на сайті Міністерства охорони здоров'я України.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Строки проведення базового відстеження результативності дії регуляторного акта: через рік після набрання чинності.

Строки проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта: не пізніше двох років після набрання ним чинності.

Строки проведення періодичного відстеження результативності дії регуляторного акта: щорічно, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності: у разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Міністерство охорони здоров'я України протягом усього строку його дії.

Строк виконання заходів – 30 робочих днів.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності: статистичні.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватись Міністерством охорони здоров'я України.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2023 р.